

Souhrnná zpráva o realizaci projektů podpořených dotačním podprogramem VISK 1 v roce 2021

Zpracoval odborný garant programu: PhDr. Vít Richter

Základní statistické ukazatele:

- Počet podaných projektů: 7
- Počet schválených projektů: 6
- Počet vyřazených projektů: 1
- Finanční požadavky hodnocených projektů: 4 703 000,- Kč
- Finanční prostředky schválených projektů: 3 424 000,- Kč

Č. proj.	Název	Požadavek	Dotace	Žadatel
1	Central 2021	1 292 000	1 192 000	Městská knihovna v Praze
2	Pandemické služby knihoven	268 000	163 000	Městská knihovna v Praze
3	Koncepce rozvoje knihoven: od metodiky k praxi	171 000	131 000	Městská knihovna v Praze
4	Podpora PDF a ePUB pro systém Kramerius a příprava na zpřístupnění el. povinného výtisku	1 232 000	1 232 000	Knihovna AV ČR, v.v.i.
5	Tvorba studijních textů rpo NSK (prof. kvalifikace Knihovník, úroveň 7)	626 000	626 000	Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě, p.o.
6	Pracovní pozice odb. poradce, garanta a metodika pro tvorbu celonár. Databáze pomůcek...	1 034 000	0	Severočeská vědecká knihovna v Ústí n. Labem, p.o.
7	E-sborník z konference Knihovny současnosti 2021	80 000	80 000	Sdružení knihoven ČR
8	CELKEM	4 703 000	3 424 000	

Projekty hodnotila hodnotitelská komise dne 16. 2. 2021. Základním kritériem pro hodnocení projektů podprogramu VISK 1 byl soulad s Koncepcí rozvoje knihoven v ČR na léta 2021-2027, dále přiměřenost rozpočtovaných nákladů a jejich souvislost s VISK 1, kvalita zpracování projektu a přínos pro další knihovny. V převážné míře se jednalo o projekty s celostátním dopadem, případně projekty typově nezařaditelné do ostatních podprogramů VISK. Lze konstatovat, že všechny podporované projekty splnily stanovené cíle.

1. Central 2021

Žadatel: Městská knihovna v Praze

Požadavek: 1 292 000 Kč

Dotace: 1 192 000 Kč

Hlavní cíl projektu „zajistit katalogizaci 2 500 titulů české beletrie prostřednictvím Souborného katalogu ČR“ byl naplněn zpracováním 4 398 záznamů v období leden až prosinec 2021 a jejich odesláním do báze České národní bibliografie a nabídnutím knihovnám dále v Souborném katalogu ČR. Z toho šlo o 3 634 nových záznamů, tj. bylo dosaženo podílu 83 % nových záznamů na celku (oproti předpokládanému podílu 64 % záznamů).

Druhý cíl projektu „rozvíjet systém pro sdílení bibliografických dat o monografických sériích“ byl naplněn jednak přípravou metodiky pro zpracování monografických sérií a její komunikace se zástupci NK ČR a Souborného katalogu ČR a dále také průběžným párováním vyčištěných záznamů vedených v databázi sérií se záznamy ze Souborného katalogu ČR. Rozsah párování je průběžně podrobně sledován.

MKP udělala v průběhu roku krátký průzkum zaměřený na hodnocení výsledků projektu Centrál a také na aktivity související s přebíráním záznamů. Krátké šetření ukázalo, že knihovny oceňují rychlé zpracování beletrie a vykazují vysokou míru využívání sdílené katalogizace. Dotace byla využita v souladu s původním záměrem.

2. Pandemické služby knihoven

Žadatel: Městská knihovna v Praze

Požadavek: 268 000 Kč

Dotace: 163 000 Kč

Původní rozsah projektu byl hodnotitelskou komisí VISK 1 krácen s tím, že projekt se zaměří se na průzkum využívání e-knih v době pandemie a výsledky budou publikovány také v domácím prostředí. V této souvislosti by uskutečněno několik průzkumů za účelem získání dat o postojích čtenářů k e-knihám v několika knihovnách v ČR, které jsou nutné pro další rozvoj této služby a získání dat pro porovnání postojů čtenářů různých veřejných knihoven. Agregace dat slouží dále ke sledování trendů v oblasti čtenářských preferencí a ekonomické efektivity poskytované služby pomocí časových řad založených prostřednictvím průzkumů zahájených v roce 2019. Podrobné výsledky průzkumů jsou součástí závěrečné zprávy. Výsledky průzkumu byly publikovány v odborných článcích v impaktovaných světových časopisech (<https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/EL-01-2021-0001/full/html>, dále The Library Quarterly, Library and Information Science Research) a na webu (<https://www.hodnota-knihovny.cz/2020/11/13/prispevek-2/>). Výsledky projektu byly prezentovány v příspěvku na tuzemské největší knihovnické konferenci Knihovny současnosti. V průběhu 2022 bude zveřejněn článek v českém odborném časopise (Čtenář).

Dotace byla využita v souladu se stanoveným cílem.

3. Koncepce rozvoje knihoven: od metodiky k praxi

Žadatel: Městská knihovna v Praze

Požadavek: 171 000 Kč

Dotace: 131 000 Kč

Cílem projektu bylo v návaznosti na výstupy projektu z roku 2020 rozšířit webové stránky *Koncepce.knihovna.cz* a *Codokaze.knihovna.cz*. Pro web *Koncepce* vzniklo 6 videorozhovorů na témata: PR v knihovnách, průzkumy, lobbying, tvorba videí, psychohygienu a granty. Videá jsou nabídnuta ke vzdělávacím účelům také mimo prostředí tohoto webu. Texty na webu, které vznikly v roce 2020, byly v roce 2021 rozšířeny a aktualizovány, nově byly zpracovány příspěvky na téma distančního vzdělávání, statistik sociálních sítí a udržitelnosti v knihovnách, která je také společným komunikačním tématem všech knihoven pro roky 2021 a 2022. Veškeré grafické podklady, které mohou knihovny k tomuto potřebovat, jsou z webu *Koncepce* snadno dostupné.

V mapě dobré praxe na webu *Co dokáže knihovna* se aktuálně nachází 72 příspěvků, z čehož 37 bylo v průběhu projektu aktualizováno a 33 přidáno nově. Nové příspěvky byly získávány skrze propagaci webu a nabídku na akcích a konferencích (např. Konference knihovny současnosti), ale také na základě vlastního vyhledávání cíleným oslovováním knihoven.

Dotace byla využita v souladu se stanoveným cílem.

4. Podpora PDF a ePUB pro systém Kramerius a příprava na zpřístupnění el. povinného výtisku

Žadatel: Knihovna AV ČR, v.v.i.

Požadavek: 1 232 000 Kč

Dotace: 1 232 000 Kč

Cílem projektu byl rozvoj systému Kramerius tak, aby bylo zajištěno plnohodnotné zpřístupnění elektronických dokumentů ve formátech EPUB 2, EPUB 3 (pokud neobsahuje JavaScript, multimediální soubory nebo jiný rizikový obsah), PDF/A-1 a také PDF/A-2. Zpřístupnění těchto formátů má zásadní význam po schválení legislativy pro odevzdávání elektronického povinného výtisku. Realizace proběhla ve spolupráci s dodavatelskou firmou Inovatika, s.r.o., která zajistila programátorské práce (testování probíhalo v MZK v Brně). V rámci vývojových prací proběhl vývoj komponent a úprava indexeru Krameria, využívající systém Apache SOLR. Ten nyní indexuje plný obsah importovaného dokumentu. Proběhla integrace nových čteček pro dokumenty pdf a ePUB do prostředí klienta. Pro pokročilé funkce práce se soubory je určena možnost stažení a otevření souboru v externím nástroji. Funkce je určena pro zobrazení dokumentu pro právě jednoho uživatele na místě samém, s vyloučením zobrazení v rámci vzdáleného přístupu. Systém řeší zpřístupnění dokumentu a uvolnění s nastaveným timeout. Probíhá kontrola aktivity čtenáře, aby nedošlo k automatickému uvolnění v průběhu používání. Vývoj funkcionality byl realizován ve verzi 7 systému Kramerius, která byla zveřejněna v prosinci 2021. Podrobnější popis jednotlivých Issue je na vývojových stránkách: <https://github.com/ceskaexpedice/kramerius>
<https://github.com/ceskaexpedice/kramerius-web-client>

Projekt byl poskytnuta dotace ve výši 100 % celkových nákladů, která byla využita v souladu se stanoveným cílem.

5. Tvorba studijních textů pro NSK (prof. kvalifikace Knihovník, úroveň 7)

Žadatel: Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě, p.o.

Požadavek: 626 000 Kč

Dotace: 626 000 Kč

Cílem projektu bylo vytvořit další sadu učebních textů k jednotlivým okruhům hodnotícího standardu vysokoškolských kvalifikací povolání Knihovník dle Národní soustavy kvalifikací. Studijní texty jsou v souladu s jednotlivými kritérii vyžadovanými hodnotícím standardem u vysokoškolských pozic úrovně 7. V rámci projektu bylo zpracováno 28 nových studijních textů a dále byla provedena aktualizace 4 studijních textů, připravených v minulém období. Studijní texty jsou volně přístupné na webu Moravskoslezské vědecké knihovny <https://www.svkos.cz/pro-knihovny/studijni-texty/> nejen všem zájemcům o přípravu na zkoušky dle Národní soustavy kvalifikací, ale také všem zájemcům o celoživotní vzdělání. Projekt byl poskytnuta dotace ve výši 100 % celkových nákladů, která byla využita v souladu se stanoveným cílem.

6. E-sborník z konference Knihovny současnosti 2021

Žadatel: Sdružení knihoven ČR

Požadavek: 80 000 Kč

Dotace: 80 000 Kč

Cílem projektu bylo vydání e-sborníku příspěvků z 29. konference Knihovny současnosti 2021 konané v Olomouci 7. – 9. září 2021, tradiční vrcholné akce českého knihovnictví. E-sborník je k dispozici zdarma pro každého zájemce. Sborník obsahuje 44 příspěvků (cca 250 stran). Jeho součástí jsou záznamy přednášek zahraničních hostů (s českými titulky), audiozáznam panelové diskuse z bloku Knihovny v demokracii a videozáznam bloku Milníky a pilíře, včetně závěrečné panelové diskuse. Sborník je k dispozici na webové adrese https://sdruk.cz/wp-content/uploads/2022/01/knihovny_soucasnosti_2021-final.pdf.

Dotace byla využita v souladu se stanoveným cílem.

Hodnotitelská komise podprogramu VISK 1 – rok 2021

Předsedkyně:

Ing. Libuše Nivnická, ředitelka Knihovny Jiřího Mahena v Brně, p.o.

Členové:

Mgr. Michal Denár, Městská knihovna Česká Třebová

Mgr. et Mgr. Monika Kratochvílová, Moravská zemská knihovna v Brně

PhDr. Klára Rösslerová, Ph.D., ředitelka Knihovny Filosofické fakulty UK v Praze

PhDr. Marie Šedá

Tajemnice:

Mgr. Petra Miturová, Ministerstvo kultury

Odborný garant:

PhDr. Vít Richter, Národní knihovna ČR

V Praze 28. 3. 2022